

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Guidelines for Developing Academic Leadership of School
Administrators for Enhancing Achievement of Students in Sikhoraphum
Integrated Network 2

ศิริวัฒน์ สุนทรงามทวีเลิศ¹, สาริศา เจนเข้²

Siriwas Sunthongamtaweelert¹, Sarisa Jenkwao²

¹⁻²สำนักศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹⁻²General Education Siam Technology College

Email: 13008113032@siamtechno.ac.th¹, Email: sarisa7864@gmail.com²

Tel 063514****, 086320****

Received : May19, 2023;

Revised : December23, 2023;

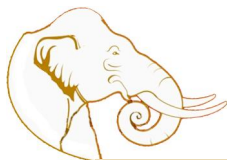
Accepted : December24, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือครู 148 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบมีขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.989 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีการวางแผน วิเคราะห์ปัญหาโดยศึกษาบริบทโดยรอบของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีกระบวนการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ภาวะผู้นำ

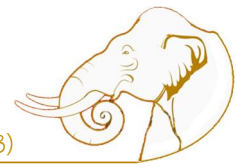
Abstract

The purposes of this research were 1) to study and compare the academic leadership of school administrators, 2) to study the guidelines for developing academic leadership of school administrators to improve student achievement. The sample consisted of 148 teachers. The sample size was determined using the ready-made tables of Craigie and Morgan and step-by-step randomization. The tools used were questionnaires and interviews. The consistency index was 0.60-1.00 and the reliability was 0.989. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and content analysis. The research results were found as follows; 1) Academic leadership of school administrators as a whole was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was curriculum development and learning management. 2) A comparison of academic leadership of school administrators classified by gender, level of education and work experience. There are no different opinions. 3) Guidelines for developing academic leadership of school administrators in order to raise the academic achievement of students in the Sikhoraphum Integrated Network Group 2 under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 1 include: Administrators must plan. Analyze the problem by studying the surrounding context of the educational institution. Administrators must encourage teachers to develop

Keywords: Development guidelines; Instructional Leadership; Learning achievement; Leadership.

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม เป็นผลพวงมาจากความเจริญทางด้านวิทยาการ เทคโนโลยีและความท้าทายจากกระแสโลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประชากรให้เข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงองค์กรหรือสถาบันระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่งผลการพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งสามารถอยู่ร่วมและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างเท่าทันและมั่นคงจะต้องอาศัยประชากรที่มี

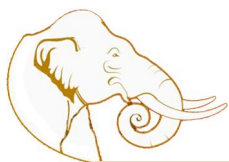

คุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีศักยภาพมากพอต่อการสรรค์สร้างความสำเร็จในยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำทางวิชาการนับว่ามีความสำคัญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่การจัดการเรียนเป็นความสามารถโน้มน้าวใจหรือชี้นำบุคคลในโรงเรียน ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย กำกับ ติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ อำนวยความสะดวก กำลังใจ ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ, 2565 : 2-3) และ จำเริญ จิตรหลัง (2562 : 1) กล่าวว่าไว้ว่าคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของบุคคลและสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด โดยให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ได้มีนโยบายพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากลและมี ความสามารถทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้ผลคะแนนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นตัวชี้วัดคุณภาพ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 พบว่า ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ขาดการประเมินและอนุมัติแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตามการเรียนการสอนของครูที่น้อยเกินไป ไม่เห็นความสำคัญต่อการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจัดกิจกรรมที่แก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อน จัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนไม่เหมาะสม กระจายอำนาจการตัดสินใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ทั่วถึง ซึ่งส่งผลทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) พบว่า ในปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับชาติ คิดเป็นร้อยละ 0.26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับชาติ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับชาติร้อยละ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับชาติร้อยละ 1.15 และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับชาติร้อยละ 0.51 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับชาติร้อยละ 3.61 ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ล้วนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ ควรได้รับการแก้ไข

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารงานวิชาการซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตร และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

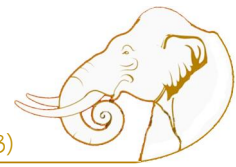
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารัฐบาล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารัฐบาล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารัฐบาล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำทางวิชาการและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

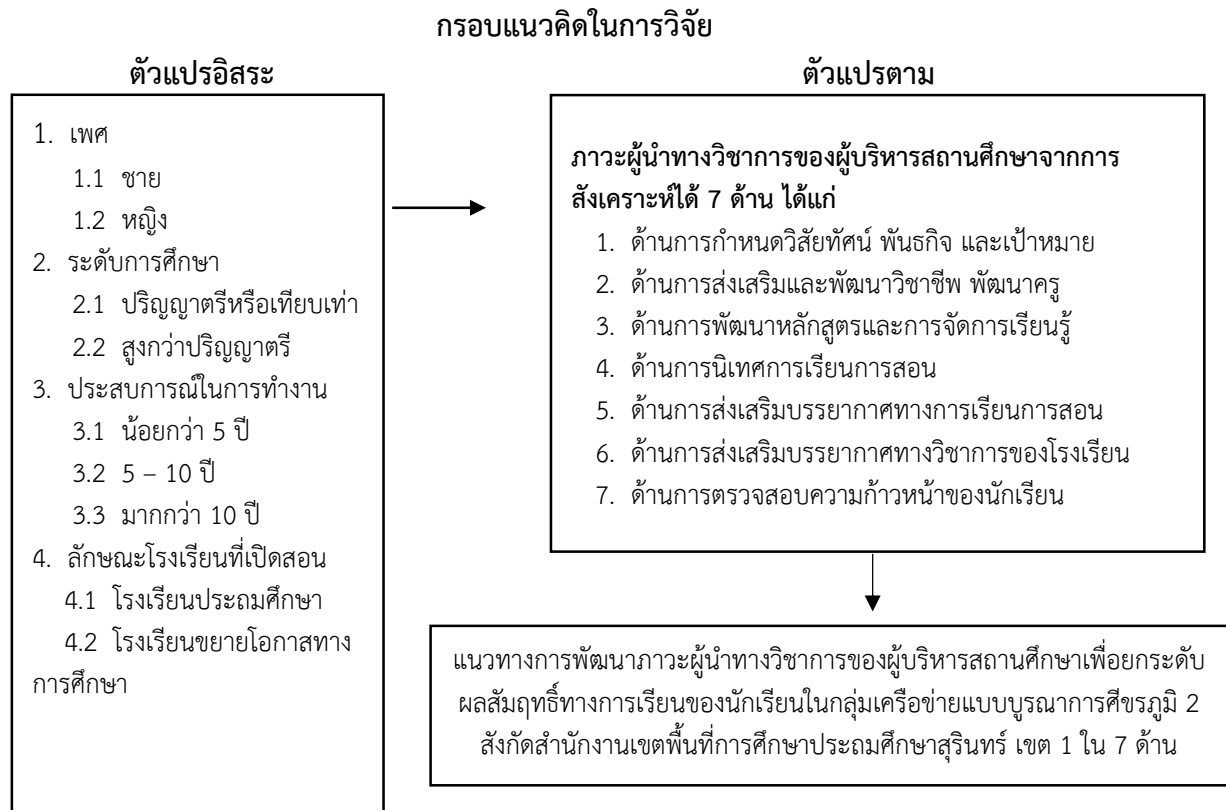
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครู การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ใช้การแลกเปลี่ยนความรู้มีความหลากหลายในรูปแบบการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ บรรยากาศสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและหวังประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก (ฉัตรชัย จันทา, 2563 : 24; อับดุลรอห์มัน มะมิง, 2564 : 36) และ จำเริญ จิตรหลัง, (2562 : 25) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และทักษะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้โดยอาศัยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งที่เป็นข้อเขียนและปฏิบัติจริง และ จันทนา นนทิก (2551 : 106) ได้กล่าวถึงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 1) การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการความรู้ 2) การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังการประเมินผล 3) การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม 4) การกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ และเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ความถี่ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกมา 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศการเรียนการสอน 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน 6) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน 7) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ทัศนาวรรณประภา, 2560 : 39-40; บากีส กาศา, 2560 : 42; ฉัตรชัย จันทา, 2563 : 39; อับดุลรอห์มัน มะมิง, 2564 : 56; ธนิต รัตนรักษา, 2565 : 34; Krug, 1992 : 53)

กรอบแนวคิดการวิจัย

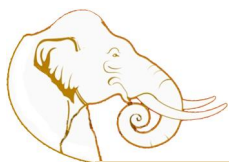
งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ ของ นักวิชาการ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย เชิงปริมาณพื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประชากร คือ ครู จำนวน 240 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 148 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) และสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) และตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีทั้งหมด 71 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในครั้งนี้ แต่ละข้อมีค่า 0.60 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นที่ได้อยู่ที่ระดับ .989 ใช้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีทั้งหมด 7 ข้อ ใช้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดย

การสัมภาษณ์ ผู้บริหารในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

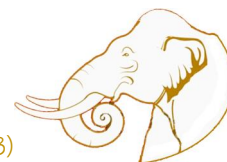
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.35	0.48	มาก	7
2. การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู	4.44	0.50	มาก	4
3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.49	0.50	มาก	1
4. การนิเทศการเรียนการสอน	4.43	0.48	มาก	6
5. การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน	4.49	0.50	มาก	1
6. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	4.47	0.50	มาก	3
7. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.44	0.52	มาก	5
รวม	4.44	0.43	มาก	

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	เพศ				t	sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.42	0.47	4.33	0.49	0.94	0.34
2. การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู	4.49	0.56	4.42	0.48	0.75	0.45
3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.54	0.49	4.48	0.51	0.63	0.52
4. การนิเทศการเรียนการสอน	4.40	0.44	4.43	0.50	-0.30	0.75
5. การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน	4.50	0.45	4.49	0.52	0.06	0.95
6. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	4.52	0.50	4.45	0.50	0.68	0.49
7. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.49	0.45	4.42	0.54	0.82	0.41
รวม	4.48	0.41	4.43	0.43	0.59	0.55

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

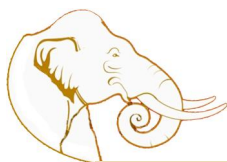
ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	sig
	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า		สูงกว่า ปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.38	0.44	4.27	0.59	1.17	0.24
2. การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู	4.45	0.48	4.40	0.57	0.56	0.57
3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.52	0.47	4.41	0.58	1.07	0.28
4. การนิเทศการเรียนการสอน	4.45	0.46	4.34	0.54	1.28	0.20
5. การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน	4.51	0.46	4.34	0.54	0.89	0.37
6. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	4.46	0.50	4.48	0.51	-0.16	0.87
7. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.46	0.52	4.38	0.50	0.78	0.43
รวม	4.46	0.41	4.38	0.47	0.98	0.32

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.545	0.773	3.355*	0.038
	ภายในกลุ่ม	145	33.396	0.230		
	รวม	147	34.942			
2. การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	2	0.537	0.268	1.046	0.345
	ภายในกลุ่ม	145	37.220	0.257		
	รวม	147	37.757			
3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.408	0.204	0.794	0.454
	ภายในกลุ่ม	145	37.250	0.257		
	รวม	147	37.658			
4. การนิเทศการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.771	0.386	1.644	0.197
	ภายในกลุ่ม	145	34.032	0.235		
	รวม	147	34.803			
	ระหว่างกลุ่ม	2	0.165	0.083	0.321	0.726

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
5. การส่งเสริมบรรยากาศ ทางการเรียนการสอน	ภายในกลุ่ม	145	37.352	0.258		
	รวม	147	37.517			
6. การส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.013	0.006	0.024	0.976
	ภายในกลุ่ม	145	37.598	0.259		
	รวม	147	37.611			
7. การตรวจสอบความก้าวหน้า ของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.001	0.000	0.001	0.999
	ภายในกลุ่ม	145	40.134	0.277		
	รวม	147	40.134			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.259	0.130	0.690	0.503
	ภายในกลุ่ม	145	27.230	0.188		
	รวม	147	27.489			

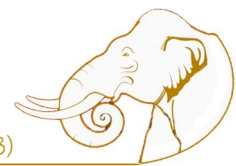
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศิรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ต้องมีการการวางแผนวิเคราะห์ปัญหา แล้วนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วมกันกับครู 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู ต้องส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง พัฒนาสื่ออยู่เสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีการดำเนินการนิเทศติดตามประเมินผลการสอนของครู ตรวจสอบให้คำแนะนำ เพื่อการปรับปรุงจัดการสอนของครู 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครูกับนักเรียน จัดให้มีห้องเรียนคุณภาพ บรรยากาศชั้นเรียนที่น่าอยู่ 6) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ สนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูสะท้อนผลต่อผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและนักเรียน

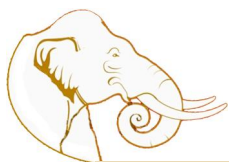
อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศิรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมองผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการแข่งขันทางวิชาการ เช่น การแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน การสอบประมวลผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อเข้าสู่โรงเรียน

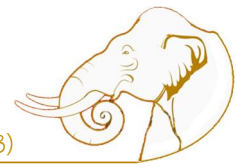
แห่งความเป็นเลิศ โรงเรียนดีประจำตำบล ส่งเสริมให้ครูบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา ผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชราภรณ์ จัน ทพล (2559 : 49-84) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฉัตรชัย จันทา (2563 : 140) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตาม ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัครอรุณ มะมิง (2564 : 94) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3 จากการศึกษภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้านพบว่าโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิงกาญจน์ สุข สำราญ (2565 : 72) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอบลวก แดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร 5 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศึกษารวม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้ 1) ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารสามารถบริหารจัดการและดูแลเอาใจใส่ทั้งครูเพศชายและเพศหญิงอย่างเท่าเทียมกัน โดย มอบหมายงานและให้รับผิดชอบงานตามกรอบงานด้านวิชาการในสถานศึกษาที่ครูเพศชายและเพศหญิง ตามความชอบและความถนัด ส่งผลให้บทบาทในการทำงานของครูเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน ดังนั้นทั้งครูเพศชายและเพศหญิงจึงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบาลกีส กาชา (2560 : 108) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภองระบอง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 ตามความคิดเห็นของครู พบว่าผลการเปรียบเทียบ จำแนก ตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัครอรุณ มะมิง (2564 : 100) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่าผล การเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มองผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้การ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกท่านสามารถได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันจึงมีประสบการณ์และความรู้ ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิงกาญจน์ สุขสำราญ (2565 : 76) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอบลวกแดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบ โดยรวมและรายด้านไม่

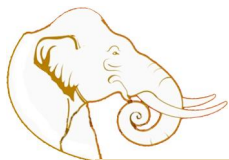

แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมองผู้บริหารว่าจัดให้มีโครงการอบรม สัมมนา เข้าค่าย พร้อมกับการส่งเสริมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาโดยการฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ ทักษะศึกษาดูงาน แห่ลงเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและต่างจังหวัดส่งผลให้ครู มีส่วนได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันจึงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิติภา เสนาฤทธิ์ (2560 : 75) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่าการเปรียบเทียบ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัครอรหมัน มะมิง (2564 : 101) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่าการเปรียบเทียบ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนที่ต่างกัน ทำให้มองเห็นบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีลักษณะต่างกัน อาจมองภาพดังกล่าวไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ซึ่งอาจมีปัจจัยหลายอย่างในสถานศึกษาทั้งงานด้านชั้นเรียน งานพิเศษ รวมถึงกระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร ความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนจึงต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉัตรชัย จันทา (2563 : 145) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่าการเปรียบเทียบ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย 7 ด้านมีผลการศึกษาดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา โดยมองภาพสถานศึกษาที่ต้องการ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ มีการแก้ไขและพัฒนาในจุดที่ควรพัฒนา กำหนดพันธกิจ ร่วมกับคณะครูโดยนำวิสัยทัศน์ มากำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผล มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล ทำให้สถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ของที่ตั้งได้ ให้การพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลให้ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิธ รัตนรักษา (2565 : 71) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 พบว่าด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ ผู้บริหารควรศึกษาความสามารถของบุคลากรก่อนจะวางแผนและกำหนดภารกิจ กระตุ้นให้บุคลากรทำหน้าที่ของตนเองด้วยความเต็มใจคำนึงถึง

ประโยชน์ส่วนรวม และทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตัวเอง สนับสนุนและส่งเสริม ให้บุคลากรได้ทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถรวมทั้งให้กำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดเวลา 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูรับการอบรม สัมมนาในโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนรู้และสื่อวัตกรรม การศึกษาต่อ พัฒนาคณะครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาลกีส กาชา (2560 : 101) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอรಂಗปิ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 พบว่าด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารกำหนดให้ครูส่งรายงานการปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารต้องมีความรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ร่วมปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติและชุมชน ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของหลักสูตร เป็นโค้ชชิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิต รัตนรักษา (2565 : 71) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่าด้านการจัดหลักสูตรและการสอนผู้บริหารศึกษาบริหารของโรงเรียนผนวกกับหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงจุดเน้นนโยบาย ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ และวางแผนในการจัดหลักสูตร 4) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้นำร่วมกับครูในสถานศึกษาวางแผนการนิเทศการเรียนสอน ออกแบบเครื่องมือการนิเทศการเรียนสอน ตรวจสอบและให้คำแนะนำแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้ ช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาลกีส กาชา (2560 : 101) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอรಂಗปิ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 พบว่าด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตารางการนิเทศและประเมินผลการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นกัลยาณมิตรสม่ำเสมอและให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอนของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการสอน 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรให้กับครู นักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับอำนวยความสะดวกในการเรียน สร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและมีความทันสมัย เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์ บุญโพธิ์ (2561 : 71-109) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ พัฒนาครูให้มีทักษะด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน ให้ครูวัดผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน ส่งเสริมให้ครูได้จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 6) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารให้คณะครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน นำเทคโนโลยีมาใช้ สนับสนุนพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้คณะครูจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ส่งผลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาลกีส กาชา (2560 : 101) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอรಂಗปิ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 พบว่าผู้บริหาร

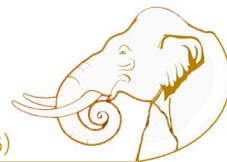
สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนา ทักษะภาพของสถานศึกษาให้สวยงาม สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 7) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหาร จัดให้มีการประเมินตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการ จัดการเรียนรู้และตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในระหว่าง การจัดการเรียนการสอนหรือไม่ หากผู้เรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนก็จะหาวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิต รัตน์ รักษา (2565 : 71) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของ นักเรียน ผู้บริหารจัดให้มีการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ และเน้นย้ำให้ครูวัดและประเมินผลนักเรียน ตาม ระเบียบ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการติดตามการวัดและประเมินผลนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ต้องมีการพัฒนาโดยร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงาน วิชาการ ตลอดจนแจ้งเป้าหมายของโรงเรียนให้ครูและนักเรียนทราบ 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาครู ต้องส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและเผยแพร่ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาวิชาชีพให้ ครูเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ต้องให้ความรู้ ครูเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร ร่วมกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ต้องประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตาม ประเมินผล การสอนของครู กระตุ้นให้ครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการ ส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ต้องกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่ครูอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ มีการจัดสวัสดิการ ให้แก่ครูและนักเรียน ดูแลสวัสดิการสถานพร้อมใช้ตลอดเวลา 6) ด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ต้องจัดทรัพยากรให้ครู นักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอนตามความ เหมาะสม ให้ครูจัดมุมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางวิชาการ เช่น กิจกรรมการแข่งขันทักษะ ของนักเรียน 7) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ต้องสนับสนุนครูแก้ปัญหาที่นักเรียนที่เรียน อ่อน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อสรุปผลนักเรียนที่เรียนอ่อน และสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือ

สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายแบบบูรณาการศีขรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อย กระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกด้านควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

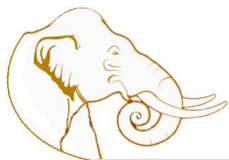
จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ผู้บริหารควรมีการพัฒนาโดยร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ตลอดจนแจ้งเป้าหมายของโรงเรียนให้ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้รับทราบ 2) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการพิจารณาประเมินและอนุมัติแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนเข้านิเทศการสอน มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง 3) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารควรสนับสนุนครูให้จัดโครงการหรือกิจกรรมที่แก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อน ให้ครูวิเคราะห์ผลการเรียนเพื่อสรุปผลนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่เรียนดีและสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป 2) ควรทำการศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ เช่น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนสุจริต โรงเรียนพระราชทาน ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2561.
- กิงกาญจน์ สุขสำราญ. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก, 2565.
- จันทนา นนทิก. ระบบเรียนรู้: การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, 2552.
- จำเริญ จิตรหลัง. กลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (รายงานการวิจัย). สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2562.
- ฉัตรชัย จันทา. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2563.
- ทัศนาวรรณ ประภา. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.

- ธนิต รัตนรักษา. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก, 2565.
- นิตินา เสนาฤทธิ์. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด** (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.
- บาลกีส กาษา. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1.** (การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา , 2560.
- พัชรภรณ์ จันทพล. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก (งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- อัศดุรอห์มัน มะมิง. **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3.** (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2564.
- Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.